

Kl. 14:41

(Ordfører)

Edmund Joensen (SP):

Som folketingsmedlem for Færøerne tillader jeg mig at have en mening om denne sag. Her er der tale om et fælles anliggende for parterne i rigsfællesskabet.

Oppositionens ønske om en dommerundersøgelse af Danmarks tilslutning til krigen i Irak er interessant på en række områder. Forslaget til folketingsbeslutning rejser bl.a. spørgsmålet om, hvordan vi ser på krig. Det er grundlæggende altid en alvorlig beslutning at drage i krig. Her adskiller Irakkriegen sig ikke fra andre krige. Ingen kan tage let på sådan en beslutning, og det er jeg overbevist om at regeringen ikke har gjort.

Lige så grundlæggende er det, at der altid er betydelige risici forbundet med en krigsindsats. Det ved alle med en smule historisk indsigt. Derfor ved vi også alle, at det er umuligt at gennemføre en perfekt krig. Den eksisterer ikke. Der er altid noget, der kunne være gjort anderledes. Derfor kan man med en vis rimelighed sætte spørgsmålstegn ved oppositionens ønske om at kulegrave Danmarks krigsdeltagelse. Det er så utrolig nemt at være bagklog og se alt i den rette sammenhæng, flere år efter at begivenhederne har fundet sted. Det bør vi tænke nøje over.

Vi bør også tænke over, at Irakkriegen må ses i lyset af begivenhederne, der gik forud for den internationale koalitions invasion af Irak. Her tænker jeg på terrorangrebet på USA i september 2001. Terroranslaget mod USA sendte chokbølger gennem hele den vestlige verden, og vi bør huske den tilstand, når vi måler og vejer Danmarks deltagelse i fjernelsen af terroristen og diktatoren Saddam Hussein.

Hermed være ikke sagt, at invasionen af Irak ikke kunne være bygget på et anderledes grundlag. Jeg har tidligere udtrykt, at jeg mener, at Irakkriegen burde have fundet sted med et klart FN-mandat i ryggen. Det lod sig ikke gøre. I FN kunne man ikke enes om en politik på området, og det er beklageligt. Men det retfærdiggør ikke en kulegravning af Danmarks krigsdeltagelse.

Her til sidst vil jeg tillade mig at være forundret over, at netop Socialdemokraterne står i spidsen for ønsket om en dommerundersøgelse. Jeg husker med stor klarhed, hvordan Nyrupregeringen i sin tid nægtede Færøernes landsstyre en dommerundersøgelse af den famøse bank-sag. Regeringens begrundelse dengang var, at der var gået inflation i dommerundersøgelser.

Derfor kunne kun en ekspertundersøgelse komme på tale. Jeg noterer mig, at Socialdemokraterne nu er en del af oppositionen, og at der nu ikke længere er inflation i dommerundersøgelser i Danmark.

Min konklusion i denne sag er, at vi ikke skal nedsætte en kommission, der undersøger Danmarks deltagelse i Irakkriegen. Lad os i stedet koncentrere os om at bygge Irak op igen. Denne opgave er langtfra løst endnu. Det er der, vi bør bruge ressourcerne. Tak.

Kl. 14:46

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Mogens Lykketoft som ordfører for forslagsstillerne, og hr. Lykketoft har stadig 3 minutter.

Kl. 14:46

(Ordfører for forslagsstillerne)

Mogens Lykketoft (S):

Tak, formand.

Jeg vil bare sige til hr. Joensen, at der fra forslagsstillerens side jo for det første ikke er tale om nogen form for bagklogskab i forhold til visdommen i at gå med i invasionen. Det fremgik af vores udtalelser og stemmeafgivning i denne sal midt i marts 2003. For det andet er spørgsmålet om en kommissionsundersøgelse jo ikke noget, der har relation til, hvad slags undersøgelse man gerne ville have haft i 1990'erne. På baggrund af den megen usikkerhed og frem og tilbage-snak i 1990'erne om, hvad slags undersøgelser man skulle lave, satte et stort flertal i Folketinget sig ned og lavede lovgivningen om undersøgelseskommissioner som det, man var enige om var det bedste redskab. Og det er sådan set i al beskedenhed det, vi beder om at man så bruger i denne sag – det, som vi efter erfaringerne fra 1990'erne blev enige om var det rigtige instrument i den slags sager.

Det korte af det lange er, at fortællelserne og usandheden om Irakforløbet – også fra dansk side – fortsætter. Alt er ikke fremlagt, og jeg har nævnt et eksempel herpå. Det er en stor omkostning, regeringen og Dansk Folkeparti påtager sig ved at nægte fuld åbenhed om forløbet, for det kan da meget vel være, at det forholder sig så enkelt, at man i sin naivitet har haft fuldstændig blind tillid til USA's regerings fremstilling af denne sag, men lad os da så få det belyst.

Der er en ting, jeg kan love på forslagsstillerens vegne, og det er, at der kommer en ny regering og der kommer et flertal for en sådan undersøgelse på et tidspunkt. Sandheden skal nok blive belyst.